ഗരുഡപുരാണമ്/ആചാരകാണ്ഡഃ/അധ്യായഃ 166

ശ്രീഗരുഡമഹാപുരാണമ് 166
ധന്വന്തരിരുവാച .
വാതവ്യാധിനിദാനം തേ വക്ഷ്യേ സുശ്രുത തച്ഛൃണു .
സർവഥാനർഥകഥനേ വിഘ്ന ഏവ ച കാരണമ് .. 1,166.1 ..

അദൃഷ്ടദുഷ്ടപവനശരീരമവിശേഷതഃ .
സ വിശ്വകർമാ വിശ്വാത്മാ വിശ്വരൂപഃ പ്രജാപതിഃ .. 1,166.2 ..

സ്രഷ്ടാ ധാതാ വിഭുർവിഷ്ണുഃ സംഹർതാ മൃത്യുരന്തകഃ .
തദ്വദുക്തം ച യത്നേന യതിതവ്യമതഃ സദാ .. 1,166.3 ..

തസ്യോക്തേ ദോഷവിജ്ഞാനേ കർമ പ്രാകൃതവൈകൃതമ് .
സമാസവ്യാസതോ ദോഷഭേദാനാമവധാര്യ ച .. 1,166.4 ..

പ്രത്യേകം പഞ്ചധാ വീരോ വ്യാപാരശ്ചേഹ വൈകൃതഃ .
തസ്യോച്യതേ വിഭാഗേന സനിദാനം സലക്ഷണമ് .. 1,166.5 ..

ധാതുക്ഷയകരൈർവായുഃ ക്രുദ്ധോ നാതിനിഷേവ്യതേ .
ചതുഃ സ്നോതോഽവകാശേഷു ഭൂയസ്താന്യേവ പൂരയേത് .. 1,166.6 ..

തേഭ്യസ്തു ദോഷപൂർണേഭ്യഃ പ്രച്ഛാദ്യ വിവരം തതഃ .
തവ വായുഃ സകൃത്ക്രുദ്ധഃ ശൂലാനാഹാന്ത്രകൂജനമ് .. 1,166.7 ..

മലരോധം സ്വരഭ്രംശം ദൃഷ്ടിപൃഷ്ഠകടിഗ്രഹമ് .
കരോത്യേവ പുനഃ കായേ കൃച്ഛ്രാനന്യാനുപദ്രവാൻ .. 1,166.8 ..

ആമാശയോത്ഥവമഥുശ്വാസകാസവിഷൂചികാഃ .
കണ്ഠൂപരോധഘ്നർമാദിവ്യാധീനൂർധ്വഞ്ച നാഭിതഃ .. 1,166.9 ..

ശ്രോത്രാദീന്ദ്രിയബാധാം ച ത്വചി സ്ഫോടനരൂക്ഷതാമ് .

ചക്രേതീവ്രരുജാശ്വാസഗരാമയവിവർണതാഃ .. 1,166.10 ..

അന്ത്രസ്യാന്തഞ്ച വിഷ്ടമ്ഭമരുചിം കൃശതാം ഭ്രമമ് .
മാംസമേദോഗതഗ്രന്ഥിം ചർമാദാവുപകർകശമ് .. 1,166.11 ..

ഗുർവങ്ഗന്തുദ്യത്യേ്ത്യർഥം ദണ്ഡമുഷ്ടിഹതം യഥാ .
അസ്ഥിസ്ഥഃ സക്ഥിസന്ധ്യസ്ഥിശൂലം തീവ്രഞ്ച ലക്ഷയേത് .. 1,166.12 ..

മജ്ജസ്ഥോ്സ്ഥിഷു ചാസ്ഥൈര്യമസ്വപ്നം യത്തദാ രുജാമ് .
ശുക്രസ്യ ശീഘ്രമുത്സങ്ഗസർഗാന്വികൃതിമേവ വാ .. 1,166.13 ..

തത്തദ്ഗർഭസ്ഥശുക്രസ്ഥഃ ശിരസ്യാധ്മാനരിക്താതാ .
തത്ര സ്ഥാനസ്ഥിതഃ കുര്യാത്ക്രുദ്ധഃ ശ്വയഥുകൃച്ഛ്രതാമ് .. 1,166.14 ..

ജലപൂർണദൃതിസ്പർശം ശോഷം സന്ധിഗതോ്നിലഃ .
സർവാങ്ഗസംശ്രയസ്തോദഭേദസ്ഫുരണഭഞ്ജനമ് .. 1,166.15 ..

സ്തമ്ഭനാക്ഷേപണം സ്വപ്നഃ സന്ധിഭഞ്ജനകമ്പനമ് .
യദാ തു ധമനീഃ സർവാഃ ക്രുദ്ധോ്ഭ്യേതി മുഹുർമുഹുഃ .
തദാങ്ഗമാക്ഷിപത്യേഷ വ്യാധിരാക്ഷേപണഃ സ്മൃതഃ .. 1,166.16 ..

അധഃ പ്രതിഹതോ വായുർവ്രജേദൂർധ്വം യദാ പുനഃ .
തദാവഷ്ടഭ്യ ഹൃദയം ശിരഃ ശങ്ഖൗ ച പീഡയേത് .. 1,166.17 ..

സക്ഷിപേത്പരിതോ ഗാത്രം ഹനും വാ ചാസ്യ നാമയത് .
കൃച്ഛ്രാദുച്ഛ്വസിതം ചാപി നിമീലന്നയനദ്വയമ് .. 1,166.18 ..

കപോത ഇവ കൂജേച്ച നിഃ സംഗഃ സോപതന്ത്രകഃ .
സ ഏവ വാമനാസായാം യുക്തസ്തു മരുതാ ഹൃദി .. 1,166.19 ..

പ്രാപ്നോതി ച മുഹുഃ സ്വാസ്ഥ്യം മുഹുരസ്വാസ്ഥ്യവാൻഭവേത് .
അഭിഘാതസമുത്ഥശ്ച ദുശ്ചികിത്സ്യതമോ മതഃ .. 1,166.20 ..

സ്വേദസ്തമ്ഭം തദാ തസ്യ വായുശ്ഛിന്നതനുര്യദാ .
വ്യാപ്നോതി സകലം ദേഹം യത്ര ചായാമ്യതേ പുനഃ .. 1,166.21 ..

അന്തർധാന്തുഗതശ്ചൈവ വേഗസ്തമ്ഭം ച നേത്രയോഃ .
കരോതി ജൃമ്ഭാം സദനം ദശനാനാം ഹതോദ്യമമ് .. 1,166.22 ..

പാർശ്വയോർവേദനാം ബാഹ്യാം ഹനുപൃഷ്ഠസിരോഗ്രഹമ് .
ദേഹസ്യ ബഹിരായാമം പൃഷ്ഠതോ ഹൃദയേ ശിരഃ .. 1,166.23 ..

ഉരശ്ചോത്ക്ഷിപ്യതേ തത്ര സ്കന്ധോ വാ നാമ്യതേ തദാ .
ദന്തേഷ്വാസ്യേ ച വൈവർണ്യം ഹ്യസ്വേദസ്തത്ര ഗാത്രതഃ .. 1,166.24 ..

ബാഹ്യായാമം ഹനുസ്തമ്ഭം ബ്രവതേ വാതരോഗിണമ് .
വിണ്മൂത്രമസൃജം പ്രാപ്യ സസമീരസമീരണാഃ? .. 1,166.25 ..

ആയച്ഛന്തി തനോർദേഷാഃ സർവമാപാദമസ്തകമ് .
തിഷ്ഠതഃ പാണ്ഡുമാത്രസ്യ വ്രണായാമഃ സുവർധിതഃ .. 1,166.26 ..

ഗാത്രവേഗേ ഭവേത്സ്വാസ്ഥ്യം സർവേഷ്വാക്ഷേപണേന തത് .
ജിഹ്വാവിലേഖനാദുഷ്ണഭക്ഷണാദതിമാനതഃ .. 1,166.27 ..

കുപിതോ ഹനുമൂലസ്ഥഃ സ്തമ്ഭയിത്വാനിലോ ഹനുമ് .
കരോതി വിവൃതാസ്യത്വമഥവാ സംവൃതാസ്യതാമ് .. 1,166.28 ..

ഹനസ്തമ്ഭഃ സ തേന സ്യാത്കൃച്ഛ്രാച്ചർവണഭാഷണമ് .
വാഗ്വാദിനീ ശിരാസ്തമ്ഭോ ജിഹ്വാം സ്തമ്ഭയതേഽനിലഃ .. 1,166.29 ..

ജിഹ്വാസ്തമ്ഭഃ സ തേനാന്നപാനവാക്യേഷ്വനീശതാ .
ശിരസാ ഭാരഹരണാദതിഹാസ്യപ്രഭാഷണാത് .. 1,166.30 ..

വിഷമാദുപധാനാച്ച കഠിനാനാം ച ചർവണാത് .
വായുർവിവർധതേ തൈശ്ച വാതൂലൈരൂർധ്വമാസ്ഥിതഃ .. 1,166.31 ..

വക്രീകരോതി വക്ത്രം ച ഹ്യുച്ചൈർഹസിതമീക്ഷിതമ് .
തതോഽസ്യ കുരുതേ മൃദ്വീം വാക്ശക്തിം സ്തബ്ധനേത്രതാമ് .. 1,166.32 ..

ദന്തചാലം സ്വരഭ്രംശഃ ശ്രുതിഹാനീക്ഷിതഗ്രഹൗ .
ഗന്ധാജ്ഞാനം സ്മൃതിധ്വംസസ്ത്രാസഃ ശ്വാസശ്ച ജായതേ .. 1,166.33 ..

നിഷ്ഠീവഃ പാർശ്വതോദശ്ച ഹ്യേകസ്യാക്ഷ്ണോ നിമീലനമ് .
ജത്രോരൂർധ്വം രുജസ്തീവ്രാഃ ശരീരാർധധരോഽപി വാ .. 1,166.34 ..

തമാഹുരർദിതം കേചിദേകാങ്ഗമഥ ചാപരേ .
രക്തമാശ്രിത്യ ച ശിരാഃ കുര്യാന്മൂർധധരാഃ ശിരാഃ? .. 1,166.35 ..

രൂക്ഷഃ സവേദനഃ കൃഷ്ണഃ സോഽസാധ്യഃ സ്യാച്ഛിരോഗ്രഹഃ .
തനും ഗൃഹീത്വാ വായുശ്ച സ്നായുസ്തഥൈവ ച .. 1,166.36 ..

പക്ഷമന്യതരം ഹന്തി പക്ഷാഘാതഃ സ ഉച്യതേ .
കൃത്സ്നസ്യ കായസ്യാർധം സ്യാദകർമണ്യമചേതനമ് .. 1,166.37 ..

ഏകാങ്ഗരോഗതാം കേചിദന്യേ കക്ഷരുജാം വിദുഃ .
സർവാങ്ഗരോധഃ സ്തമ്ഭശ്ച സർവകായാശ്രിതേഽനിലേ .. 1,166.38 ..

ശുദ്ധവാതകൃതഃ പക്ഷഃ കൃച്ഛ്രസാധ്യതമോ മതഃ .
കൃച്ഛ്രശ്ചാന്യേന സംസൃഷ്ടോ വിവൃദ്ധഃ ക്ഷയഹേതുകഃ .. 1,166.39 ..

ആമബദ്ധായനഃ കുര്യാത്സംസ്തഭ്യാങ്ഗം കഫാന്വിതഃ .
അസാധ്യ ഏവ സർവോ ഹി ഭവേദ്ദണ്ഡാപതാനകഃ .. 1,166.40 ..

അംസമൂലോത്ഥിതോ വായുഃ ശിരാഃ സംകുച്യ തത്രഗഃ .
ബഹിഃ പ്രസ്യന്ദിതഹരം ജനയത്യേവ ബാഹുകമ് .. 1,166.41 ..

തലം പ്രത്യങ്ഗുലീനാം യഃ കണ്ഡരാ ബാഹുപൃഷ്ഠതഃ .
ബാഹ്വോഃ കർമക്ഷയകരീ വിപൂചീ വേതി സോച്യതേ .. 1,166.42 ..

വായുഃ കട്യാശ്രിതഃ സക്ഥ്നഃ കണ്ഡരാമാക്ഷെപേദ്യദാ .
തദാ ഖഞ്ജോ ഭവേജ്ജന്തുഃ പങ്ഗുഃ സക്ഥ്നോർദ്വയോർവധാത് .. 1,166.43 ..

കമ്പതേ ഗമനാരമ്ഭേ ഖഞ്ജന്നിവ ച ഗച്ഛതി .
കലായഖഞ്ജം തം വിദ്യാന്മുക്തസന്ധിപ്രബന്ധനമ് .. 1,166.44 ..

ശീതോഷ്ണദ്രവസംസുഷ്കഗുരുസ്നിഗ്ധൈശ്ച സേവിതൈഃ .
ജീർണാജീർണേ തഥായാസക്ഷോഭസ്നിഗ്ധപ്രജാഗരൈഃ .. 1,166.45 ..

ശ്ലേഷ്മഭേദഃ സമയേ പരമത്യർഥസംചിതമ് .
അഭിഭൂയേതരം ദോഷം ശരീരം പ്രതിപദ്യതേ .. 1,166.46 ..

സക്ഥ്യസ്ഥീനി പ്രപൂര്യാന്തഃ ശ്ലേഷ്മണാ സ്തമ്ഭിതേന തത് .
തദാസ്ഥി സ്നാതി തേനോരോസ്തഥാ ശീതാനിലേന തു .. 1,166.47 ..

ശ്യാമാങ്ഗമങ്ഗസ്തൈമിത്യതന്ദ്രാമൂർഛാരുചിജ്വരൈഃ .
തമൂരുസ്തമ്ഭമിത്യാഹ ബാഹ്യവാതമഥാപരേ .. 1,166.48 ..

വാതശോണിതസംശോഥോ ജാനുമധ്യേ മഹാരുജഃ .
ജ്ഞേയഃ ക്രോഷ്ടുകശീർഷസ്തു സ്ഥൂലക്രോഷ്ടുകശീർഷവത് .. 1,166.49 ..

രുക്പാദവിഷമന്യസ്തേ ശ്രമാദ്വാ ജായതേ യദാ .
വാതേന ഗുൽഫമാക്ഷിത്യ തമാഹുർവാതകണ്ടകമ് .. 1,166.50 ..

പാർഷ്ണിപ്രത്യങ്ഗുലീനാഭൗ കണ്ഠേ വാ മാരുതാർദിതേ .
സതിക്ഷേപം നിഗൃഹ്ണാതി ഗൃധ്രസീം താം പ്രചക്ഷതേ .. 1,166.51 ..

ഹൃഷ്യേതേ ചരണൗ യസ്യ ഭവേതാം ചാപി സുപ്തകൗ .
പാദഹർഷഃ സ വിജ്ഞേയഃ കഫമാരുതകോപജഃ .. 1,166.52 ..

പാദയോഃ കുരുതേ ദാഹം പിത്താസൃക്സഹിതോഽനിലഃ .
വിശേഷതശ്ചങ്ക്രമതഃ പാദദാഹം തമാദിശേത് .. 1,166.53 ..

ഇതി ശ്രീഗാരുഡേ മഹാപുരാണേ പൂർവഖണ്ഡേ പ്രഥമാംശാഖ്യേ ആചാരകാണ്ഡേ വാതവ്യാധിനിദാനം നാമ ഷട്ഷഷ്ട്യധികശതതമോഽധ്യായഃ